

Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
M. SZPUNAR
представено на 10 март 2016 година¹

Дело C-12/15

Universal Music International Holding BV
срещу
Michael Tétreault Schilling
Irwin Schwartz
Josef Brož

(Преюдициално запитване, отправено от Hoge Raad der Nederlanden (Върховен съд,
Нидерландия))

„Пространство на свобода, сигурност и правосъдие — Съдебно сътрудничество по граждански и търговски дела — Регламент (ЕО) № 44/2001 — Член 5, точка 3 — Деликтна или квазиделиктна отговорност — Място на настъпване на вредоносното събитие — Изцяло имуществена вреда“

I – Въведение

1. Добре известно е, че системата за предоставяне на компетентност на съдилищата по граждански и търговски дела, установена с Регламент (ЕО) № 44/2001², почива на общото правило по член 2, параграф 1 от този регламент, че искиве срещу лицата, които имат местоживееене в държава членка, се предявяват пред съдилищата на тази държава членка, и че едно от изключенията от това правило се съдържа в член 5, точка 3 от Регламент № 44/2001, съгласно който по дела относно деликтна отговорност срещу лице, което има местоживееене в държава членка, може да бъде предявен иск в друга държава членка в съдилищата по мястото, където е настъпило вредоносното събитие.

2. Ключовият в настоящото дело въпрос е дали имуществена вреда, претърпяна в една държава членка вследствие на извършени в друга държава членка действия на непозволено увреждане, може сама по себе си да обоснове учредяването на компетентност въз основа на член 5, точка 3 от Регламент № 44/2001.

1 — Език на оригиналния текст: френски.

2 — Регламент на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 12, 2001 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 74 и поправка в ОВ L 10, 2014 г., стр. 32).

II – Правна уредба

3. Член 2, параграф 1 от Регламент № 44/2001 гласи:

„При условията на настоящия регламент, искове срещу лицата, които имат местоживеене в държава членка, независимо от тяхното гражданство, се предявяват пред съдилищата на тази държава членка“.

4. Член 5 от същия регламент предвижда:

„Срещу лице, което има местоживеене в държава членка, може да бъде предявен иск в друга държава членка:

[...]

3) по дела относно гражданска отговорност, *delict* или *quasi delict* — в съдилищата на мястото, където е настъпило или може да настъпи вредоносното събитие;

[...]“.

III – Обстоятелствата по спора в главното производство и преюдициалните въпроси

5. Universal Music International Holding BV (наричано по-нататък „Universal Music“) е установено в Барн (Нидерландия) дружество за звукозаписи, което е част от групата Universal Music Group, установена в Съединените щати. Universal Music International Ltd (наричано по-нататък „Universal Ltd“) е дружество сестра на Universal Music и също е част от Universal Music Group.

6. През 1998 г. Universal Ltd, B&M spol. s r. o. (наричано по-нататък „B&M“), установено в Чешката република дружество, както и съдружниците в B&M се договарят за това, че в качеството на дружество, което в крайна сметка е определено за тази цел в рамките на Universal Music Group, едно или няколко дружества от тази група ще изкупи или изкупят най-напред 70 % от дяловете от капитала на B&M, а през 2003 г. — и останалите дялове от капитала. Цената на дяловете от капитала е следвало да бъде определена през 2003 г. към момента на изкупуването на останалите 30 % от дяловете. Въпросните договорености са отразени в писмо за намерение, в което се определя като цел продажна цена, еквивалентна на петкратната сума на средната годишна печалба, реализирана от B&M.

7. Страните провеждат преговори по договор за продажбата и доставката на 70 % от дяловете от капитала на B&M и по опционен договор за закупуването на останалите 30 % от дяловете. Опционният договор за изкупуване на дялове от капитала е изготвен от чешката адвокатска кантора Burns Schwartz International по поръчка на правния отдел на Universal Music Group. Считано от края на август 1998 г., между правния отдел на Universal Music Group, Burns Schwartz International и съдружниците в B&M са обменени осем проекта на договор. По време на преговорите Universal Music е упоменавано като купувач.

8. На 5 ноември 1998 г. Universal Music, B&M и съдружниците в последното сключват опционния договор за изкупуване на дялове от капитала.

9. От предоставената на Съда преписка е видно, че служител на Burns Schwartz International не е възпроизвел напълно едно от измененията на текста, предложено от правния отдел на Universal Music Group, вследствие на което продажната цена е била увеличена петкратно в сравнение с първоначално предвидената — продажна цена, която след това е трябвало да бъде умножена по броя на съдружниците.

10. Когато през август 2003 г. Universal Music изпълнява задължението си да изкупи останалите 30 % от дяловете от съдружниците в В&М и определя предвидената продажна цена, възлизаща на 10 180 281 CZK (чешки крони) (около 313 770,41 EUR), съдружниците в В&М предявяват право да получат сумата по определената в опционния договор формула, възлизаща на 1 003 605 620 CZK (около 30 932 520,27 EUR).

11. Universal Music и съдружниците в В&М решават да отнесат спора си до арбитраж, като на 31 януари 2005 г. сключват спогодба. В изпълнение на тази спогодба Universal Music изплаща сума в размер на 2 654 280,03 EUR за останалите 30 % от дяловете (наричана по-нататък „сумата по спогодбата“). То изплаща сумата по спогодбата чрез дебитен превод от банкова сметка, която има в Нидерландия. Преводът е извършен по сметка, която съдружниците — продавачи на дяловете от капитала на В&М, имат в Чешката република.

12. Universal Music предявява иск пред Rechtbank Utrecht (Районен съд, Утрехт), като моли ответниците да бъдат солидарно осъдени да му заплатят сумата от 2 767 861,25 EUR заедно с лихвите и разноските по силата на тяхната квазиделиктна отговорност. Искът е предявен във връзка с вредата, която Universal Music твърди, че е претърпяло вследствие на небрежността на служител на Burns Schwartz International при изготвянето на текста на опционния договор за изкупуване на дялове от капитала. Исканото обезщетение за вреди е в размер на разликата между предвидената продажна цена и сумата по спогодбата плюс разноските, направени от Universal Music по арбитражното производство и спогодбата.

13. Universal Music твърди, че вследствие на тези действия на ответниците е претърпяло „първоначална имуществена вреда“ в Нидерландия, тъй като е платило сумата по спогодбата и разноските по арбитражното производство и спогодбата със средства от своето имущество в Нидерландия, където е установено.

14. Г-н Schilling и г-н Brož, с местоживееене съответно в Румъния и Чешката република, оспорват компетентността на нидерландския съд, като изтъкват, че плащането на сумата по спогодбата и на разноските със средства от имуществото на Universal Music не може да се счита за първоначална имуществена вреда, настъпила в Нидерландия вследствие на извършените в Чешката република действия.

15. В решение от 27 май 2009 г. Rechtbank Utrecht (Районен съд, Утрехт) постановява, че искът на Universal Music не му е подсъден. Според този съд претендираните от Universal Music вреди представляват изцяло имуществена вреда, която е пряка последица от вредоносното събитие. Възниква въпросът дали мястото на настъпване на вредата — в настоящия случай Барн, мястото на установяване на Universal Music — може да се счита за мястото, където е настъпило вредоносното събитие по смисъла на член 5, точка 3 от Регламент № 44/2001. Според Rechtbank Utrecht (Районен съд, Утрехт) случаят не е такъв, тъй като не са налице достатъчно фактори за привързване, въз основа на които да се приеме, че нидерландските съдилища имат компетентност по член 5, точка 3 от посочения регламент.

16. Сезиран с въззивна жалба от Universal Music, Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden (Апелативен съд, Арnhem-Леуварден) потвърждава с решение от 15 януари 2013 г. решението на Rechtbank Utrecht (Районен съд, Утрехт). Що се отнася до посочения член 5, точка 3, този съд приема, че в настоящия случай липсва особено тясна връзка между спора и сезирания съд, а наличието на такава връзка е критерий за прилагането на член 5, точка 3 от Регламент № 44/2001. Фактът, че сумата по спогодбата е трябвало да бъде платена за сметка на предприятие със седалище в Нидерландия, сам по себе си не е достатъчен, за да се приеме, че компетентни са нидерландските съдилища.

17. Universal Music подава касационна жалба срещу решението на Апелативния съд пред Hoge Raad der Nederlanden (Върховен съд, Нидерландия). Г-н Schilling и г-н Brož подават независимо един от друг насрещни касационни жалби при условията на евентуалност.

18. Запитващата юрисдикция посочва, че Съдът е имал възможност в решение *Marinari*³ да приеме, че мястото, където според твърденията на увреденото лице то е претърпяло имуществена вреда като последица от настъпила в друга държава членка първоначална вреда, не може да се счита за мястото, където е настъпило вредоносното събитие по смисъла на член 5, точка 3 от Регламент № 44/2001.

19. В практиката си обаче Съдът все още не е уточнил по какъв критерий или от каква гледна точка националните съдилища биха могли да определят дали е налице първоначална имуществена вреда, наричана също „първична имуществена вреда“ или „пряка имуществена вреда“, или пък е налице имуществена вреда, която произтича или е последица от тази имуществена вреда, наричана също „производна“ или „косвена имуществена вреда“.

20. Съдът също така не е посочил по какъв критерий или от каква гледна точка националните съдилища трябва да определят на кое място е настъпила или се счита за настъпила имуществената вреда, била тя пряка или косвена.

21. Според Hoge Raad der Nederlanden (Върховен съд, Нидерландия) същевременно възниква въпросът дали и евентуално доколко националните съдилища, които трябва да преценят имат ли компетентност по съответния случай съгласно Регламент № 44/2001, са длъжни да основат преценката си на релевантните в това отношение твърдения на ищеца, съответно жалбоподателя, или трябва да вземат предвид и доводите, с които ответникът оспорва тези твърдения.

22. При тези обстоятелства запитващата юрисдикция решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли член 5, точка 3 от Регламент [...] № 44/2001 да се тълкува в смисъл, че за „място, където е настъпило вредоносното събитие“, може да се приеме намиращото се в дадена държава членка място на настъпване на вредата, когато тази вреда представлява само имуществена вреда, която е пряка последица от действия на непозволено увреждане, извършени в друга държава членка?

2) При утвърдителен отговор на първия въпрос:

а) Когато националните съдилища преценяват имат ли компетентност на основание член 5, точка 3 от Регламент № 44/2001, по какъв критерий или от каква гледна точка трябва да определят дали в случая е налице имуществена вреда, която е пряка последица от действия на непозволено увреждане („първоначална имуществена вреда“ или „пряка имуществена вреда“), или е налице имуществена вреда, която произтича или е последица от настъпила на друго място първоначална вреда („производна вреда“ или „косвена имуществена вреда“)?

б) Когато националните съдилища преценяват имат ли компетентност на основание член 5, точка 3 от Регламент № 44/2001, по какъв критерий или от каква гледна точка трябва да определят на кое място в случая е настъпила или се счита за настъпила имуществената вреда, била тя пряка или косвена?

3 — C-364/93, EU:C:1995:289.

3) При утвърдителен отговор на първия въпрос: трябва ли Регламент № 44/2001 да се тълкува в смисъл, че националните съдилища, които следва да преценят имат ли компетентност по случая съгласно този регламент, са длъжни да основат преценката си на релевантните в това отношение твърдения на ищеца, съответно жалбоподателя, или трябва да се тълкува в смисъл, че тези съдилища следва да вземат предвид и доводите, с които ответникът оспорва тези твърдения?⁴.

23. Жалбоподателят в главното производство, г-н Schilling и г-н Brož, гръцкото правителство, както и Европейската комисия представят становища и са изслушани в проведеното на 25 ноември 2015 г. съдебно заседание.

IV – Анализ

A – Предварителни бележки

24. В настоящото заключение цитирам практиката на Съда по Конвенцията от 27 септември 1968 година относно компетентността и изпълнението на съдебните решения по граждански и търговски дела⁴, изменена с последващите конвенции относно присъединяването на новите държави членки към нея (наричана по-нататък „Брюкселската конвенция“), тъй като, доколкото Регламент № 44/2001 заменя Брюкселската конвенция, даденото от Съда тълкуване на разпоредбите на Конвенцията важи и за разпоредбите на посочения регламент, когато разпоредбите на тези актове могат да се квалифицират като еквивалентни⁵. Всъщност ключовата за настоящото дело разпоредба, а именно член 5, точка 3 от Регламент № 44/2001, е формулирана по почти идентичен начин като съответната разпоредба от Брюкселската конвенция и възпроизвежда структурата ѝ. С оглед на тази еквивалентност е важно да се гарантира, съгласно съображение 19 от Регламент № 44/2001, приемствеността в тълкуването на тези два акта⁶.

Б – По първия въпрос

25. С първия си въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи дали член 5, точка 3 от Регламент № 44/2001 трябва да се тълкува в смисъл, че за „място, където е настъпило вредоносното събитие“, може да се приеме намиращото се в дадена държава членка място на настъпване на вредата⁷, когато тази вреда представлява само имуществена вреда, която е пряка последица от действия на непозволено увреждане, извършени в друга държава членка.

26. Следователно запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали претърпяната в една държава членка имуществена вреда е достатъчен критерий за привързване, за да се определи компетентният съд по силата на член 5, точка 3 от Регламент № 44/2001.

27. Единствено като отклонение от прогласения в член 2, параграф 1 от Регламент № 44/2001 основен принцип, че спорът е подсъден на съдилищата в държавата членка, на чиято територия е местоживеенето на ответника, в глава II, раздел 2 от този регламент са предвидени някои хипотези на специална компетентност, сред които е тази по член 5, точка 3 от посочения

4 — ОВ L 299, 1972 г., стр. 32; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 10, стр. 3.

5 — Решение TNT Express Nederland (C-533/08, EU:C:2010:243, т. 36 и цитираната съдебна практика).

6 — Що се отнася именно до член 5, точка 3 от Регламент № 44/2001, вж. също решение Zuid-Chemie (C-189/08, EU:C:2009:475, т. 19).

7 — Бележката под линия няма отношение за текста на български език.

регламент⁸. Тъй като правилото за компетентност на съдилищата по мястото, където е настъпило или може да настъпи вредоносното събитие, е правило за специална компетентност, то подлежи на самостоятелно и стриктно тълкуване⁹, като не се допуска тълкуване, което излиза извън изрично предвидените в този регламент хипотези¹⁰.

28. Съгласно постоянната практика на Съда основната причина за правилото за специална компетентност, установено в член 5, точка 3 от Регламент № 44/2001, е наличието на особено тясна връзка между спора и съда по мястото, където е настъпило вредоносното събитие, която обосновава предоставянето на компетентност на този съд за целите на доброто правораздаване и надлежната организация на процеса¹¹. Всъщност съдът по мястото, където е настъпило вредоносното събитие, по принцип е най-подходящият да се произнесе по-специално поради близостта на спора и улесненото събиране на доказателства¹².

29. Ето защо член 5, точка 3 от Регламент № 44/2001 предвижда, че срещу лице, което има местоживеене в държава членка, може да бъде предявен иск в друга държава членка по дела относно деликтна отговорност в съдилищата по мястото, където е настъпило или може да настъпи *вредоносното събитие*.

30. Бих искал да отбележа, че в тази разпоредба ни най-малко не се говори за *вреда*, а за *вредоносно събитие*. Следователно текстът на член 5, точка 3 от Регламент № 44/2001 се отнася главно не до вредата, а до пораждащия я факт. Логиката на тази разпоредба ми се струва очевидна: обикновено съдът по мястото, където вредата е била причинена, най-добре ще може да установи фактите, да изслуша свидетелите и да предприеме каквото и да е процесуално действие.

31. Въпреки това е добре известно, че след основополагащото решение *Bier*, наречено „*Mines de potasse d'Alsace*“¹³, Съдът тълкува израза „мястото, където е настъпило вредоносното събитие“, като обхващащ две различни места, а именно мястото, където е настъпила вредата¹⁴, и това на настъпване на събитието¹⁵, което е причинило тази вреда¹⁶.

32. Що се отнася до имуществената вреда, в решение *Marinari*¹⁷ Съдът постановява, че с понятието „място, където е настъпило вредоносното събитие“, не се има предвид мястото, където според твърденията на увреденото лице то е претърпяло имуществена вреда като *последница* от първоначална вреда, настъпила и претърпяна от него в друга държава членка¹⁸. В случая ищецът е депозирал в банков клон в Обединеното кралство пакет записи на заповед, които служителите на банката са отказали да възстановят, като същевременно са подали сигнал до полицията за тези ценни книги, обявявайки, че са със съмнителен произход, което е довело до задържането на ищеца и конфискуването на записите на заповед. След като английският съд постановява по отношение на него оправдателна присъда, ищецът сезира италиански съд с

8 — Вж. по-специално решения *Coty Germany* (C-360/12, EU:C:2014:1318, т. 44) и *Melzer* (C-228/11, EU:C:2013:305, т. 23).

9 — Съгласно постоянната съдебна практика. Вж. по-специално решения *Holterman Ferho Exploitatie* и др. (C-47/14, EU:C:2015:574, т. 72), *CDC Hydrogen Peroxide* (C-352/13, EU:C:2015:335, т. 37) и *Kolassa* (C-375/13, EU:C:2015:37, т. 43).

10 — Вж. по-специално решения *Coty Germany* (C-360/12, EU:C:2014:1318, т. 45) и *Melzer* (C-228/11, EU:C:2013:305, т. 24).

11 — Вж. решение *Zuid-Chemie* (C-189/08, EU:C:2009:475, т. 24) и цитираната съдебна практика).

12 — Решение *Zuid-Chemie* (C-189/08, EU:C:2009:475, т. 24) и цитираната съдебна практика).

13 — 21/76, EU:C:1976:166.

14 — Наречено „*Erfolgsort*“ в германската доктрина.

15 — Наречено „*Handlungsort*“ в германската доктрина.

16 — 21/76, EU:C:1976:166, т. 24; вж. също решения *Zuid-Chemie* (EU:C:2009:475, т. 23) и *Kainz* (C-45/13, EU:C:2014:7, т. 23).

17 — C-364/93, EU:C:1995:289.

18 — Вж. решение *Marinari* (C-364/93, EU:C:1995:289, т. 21).

искане да бъде осъдена банката да поправи причинените от нейните служители вреди. Предмет на иска е изплащането на стойностното изражение на записите на заповед и поправянето на вредите, които той е претърпял в резултат от задържането си, както и от прекратяването на няколко договора и накърняването на доброто му име.

33. В делото в главното производство договорът, съдържащ грешната клауза, е договорен и подписан в Чешката република. Правата и задълженията на страните са определени в тази държава членка, в това число задължението на Universal Music да заплати сума, по-висока от първоначално предвидената, за останалите 30 % от дяловете от капитала. Това договорно задължение, което страните по договора не са имали намерението да пораждат, е възникнало в Чешката република. Ето защо именно в тази държава членка е станало необратимо и неизбежно задължението за заплащане на по-висока цена от предвидената и според мен, е настъпила вредата.

34. От тази констатация би следвало, че първият и вторият въпрос стават хипотетични, доколкото съгласно постоянната съдебна практика „мястото, където е настъпило вредоносното събитие“, се намира в Чешката република.

35. Запитващата юрисдикция при все това изтъква, че не е намерила в практиката на Съда отговор на въпроса дали само имуществената вреда може да представлява „Erfolgsort“ и следователно да обоснове компетентност по силата на член 5, точка 3 от Регламент № 44/2001. С други думи, тази юрисдикция иска да се установи дали е налице компетентност по силата на споменатата по-горе разпоредба, когато не е имало първоначална вреда, както е в делото, във връзка с което е постановено решение *Marinari*¹⁹.

36. В такава хипотеза, и то при условията на субсидиарност, ключовият за настоящото дело въпрос следователно е дали изводът на Съда в решение *Mines de potasse d'Alsace*²⁰, че изразът „мястото, където е настъпило вредоносното събитие“, обхваща двете места, е валиден и когато вредата е изцяло имуществена.

37. Не мисля така.

38. Когато е налице имуществена вреда, а именно вреда, която се състои единствено в намаляване на финансовите активи²¹, не считам, че понятието „Erfolgsort“ е изцяло релевантно²². В някои случаи не може да се направи разлика между понятията „Handlungsort“ и „Erfolgsort“. За евентуалното определяне на „Erfolgsort“ при такова положение всичко би зависило от това къде се намират финансовите активи, а това място обикновено съвпада с местоживеенето или, при юридическо лице, със седалището. По този въпрос често липсва яснота и той е свързан със съображения, които нямат нищо общо с разглежданите факти.

39. Поради това подхождам с предпазливост по отношение на прякото прилагане на съдебната практика, установена в решение *Mines de potasse d'Alsace*²³, за положение, в което вредата е имуществена. Както Комисията правилно подчертава в становището си, приемайки в решение *Mines de potasse d'Alsace*²⁴ възможността ищецът да избере между мястото, където е настъпила вредата, и това на настъпване на събитието, което е причинило тази вреда, Съдът не е имал

19 — C-364/93, EU:C:1995:289.

20 — 21/76, EU:C:1976:166.

21 — Запитващата юрисдикция използва понятието „Vermögensschade“.

22 — Очевидно случаят е различен, ако неправомерното увреждане е било насочено към имуществото като такова. При такова положение за мен е ясно, че е съвсем възможно „Erfolgsort“ да бъде мястото, където е претърпяна имуществената вреда. В този смисъл вж. също *Mankowski, P.* — In: *Magnus, U. et Mankowski, P., Brussels Ibis Regulation — Commentary*, Verlag Dr. Otto Schmidt, Köln, 2016, art. 7, point 328.

23 — 21/76, EU:C:1976:166.

24 — 21/76, EU:C:1976:166.

намерение да разшири обхвата на изключението от общото правило за компетентност. Причината за такъв избор е необходимостта да се остане възможно най-близо до обстоятелствата по спора и да се определи съдът, който е най-подходящ да разреши спора, и в този контекст, да се организира надлежно процес, например чрез събирането на доказателства и изслушването на свидетели.

40. Следователно, както бе посочено по-горе, в Чешката република са налице всички фактори, позволяващи на съответния съд да организира надлежно процес.

41. С други думи, поради свързани с доброто правораздаване и процесуалната икономия съображения само фактът, че сумата по спогодбата е била заплатена от установено в Нидерландия дружество, не е достатъчен да обоснове компетентността на нидерландския съд.

42. Струва ми се, че при анализа на практиката на Съда не може да се опровергае този подход.

43. В делото, във връзка с което е постановено решение Kronhofer²⁵, увреденото лице, установено в Австрия, отговаря на оферта, състояща се в откриването на сметка в Германия, по която превежда капитал. Съдът постановява, че член 5, точка 3 от Брюкселската конвенция трябва да се тълкува в смисъл, че изразът „мястото, където е настъпило вредоносното събитие“, не се отнася до местоживеенето на ищеца, където се е намирал „центърът на неговите имуществени интереси“, само защото същият е претърпял там имуществена вреда, произтичаща от загубата на части от неговото имущество, настъпила и претърпяна в друга договаряща държава²⁶. Тази констатация е убедителна, като се има предвид, че това място по-скоро е случайно и не представлява непременно надежден критерий за привързване.

44. В делото, във връзка с което е постановено решение Kolassa²⁷, в собствената си страна, а именно Австрия, инвеститор е инвестирал ясно определена сума в банка. Според Съда вредата е настъпила на мястото, където инвеститорият я е претърпял²⁸, тоест в Австрия. Съдът счита, че е била установена компетентност по силата на член 5, точка 3 от Регламент № 44/2001²⁹.

45. Считаю обаче, че от това дело не може да се изведе общо правило, съгласно което дадена имуществена вреда е достатъчна като критерий за привързване за целите на посочената по-горе разпоредба. Всъщност обстоятелствата по делото, във връзка с което е постановено решение Kolassa³⁰, са особени. Ответникът по това дело, британска банка, е публикувал проспекти относно въпросните финансови сертификати в Австрия³¹, а австрийска банка (пре)продава тези сертификати.

46. По делото, във връзка с което е постановено решение CDC Hydrogen Peroxide и което е свързано с правото на конкуренцията, пострадалите лица са се намирали в няколко държави членки, като Съдът е признал, че тези различни места могат да служат за привързка³². Съдът е постановил, че „[щ]о се отнася до вредата, която се изразява в направените поради изкуствено завишена цена преразходи, [...] това място може да бъде определено само за всяко предполагаемо пострадало лице, взето поотделно, и по принцип ще бъде в седалището на това лице“³³.

25 — C-168/02, EU:C:2004:364.

26 — Решение Kronhofer (C-168/02, EU:C:2004:364, т. 21).

27 — C-375/13, EU:C:2015:37.

28 — Решение Kolassa (C-375/13, EU:C:2015:37, т. 54).

29 — Решение Kolassa (C-375/13, EU:C:2015:37, т. 57).

30 — C-375/13, EU:C:2015:37.

31 — Вж. също заключението ми по дело Kolassa (C-375/13, EU:C:2014:2135, т. 64).

32 — C-352/13, EU:C:2015:335, т. 52.

33 — Решение CDC Hydrogen Peroxide (C-352/13, EU:C:2015:335).

47. Не считам, че това твърдение може да обоснове общо правило, съгласно което седалището на увреденото предприятие е мястото, където е настъпила вредата. Напротив, това твърдение в случая също се обяснява с особеностите на посоченото дело, в което голям брой лица са били увредени. Поради това не е било възможно да се определи едно-единствено място като място, в което е бил създаден картелът, а оттам и мястото на настъпване на пораждащия факт. Освен това ми се струва, че поначало седалището на дадено предприятие съвпада с икономическата му дейност.

48. В обобщение, не виждам по какъв начин член 5, точка 3 от Регламент № 44/2001 би могъл да обоснове компетентността на съд в държава членка, когато единствената връзка на тази държава със спора е фактът, че увреденото лице е претърпяло в нея имуществена вреда.

49. Ето защо предлагам на първия въпрос да се отговори, че член 5, точка 3 от Регламент № 44/2001 трябва да се тълкува в смисъл, че при липсата на други връзки за „място, където е настъпило вредоносното събитие“, не може да се приеме намиращото се в дадена държава членка място на настъпване на вредата, когато тя представлява само имуществена вреда, която е последица от действия на непозволено увреждане, извършени в друга държава членка.

50. С оглед на това предложение няма вече основание да бъде разглеждан вторият въпрос.

В – По третия въпрос

51. С третия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 5, точка 3 от Регламент № 44/2001 трябва да се тълкува в смисъл, че националните съдилища, които следва да преценят имат ли компетентност съгласно тази разпоредба, са длъжни да основат преценката си на изложените от ищеца твърдения, или тези съдилища следва да вземат предвид и доводите, с които ответникът оспорва тези твърдения.

52. Макар запитващата юрисдикция да поставя този въпрос единствено в случай на утвърдителен отговор на първия въпрос, считам, че е от полза да се даде отговор, тъй като въпросът е с общ обхват и се отнася до преценката на компетентността, а не само до това дали имуществена вреда е достатъчна, за да се установи компетентност.

53. Като начало следва да се напомни³⁴, че компетентността на съдилищата се определя от самостоятелните правила на Регламент № 44/2001, докато по същество делото се решава в съответствие с приложимото национално право, определено в съответствие със съдебноправните норми относно договорните³⁵ или извъндоговорните³⁶ задължения.

54. Струва ми се, че съществуващата съдебна практика вече дава няколко насоки за отговор на този въпрос.

55. Регламент № 44/2001 не уточнява обхвата на задълженията за контрол, които националният съд следва да изпълнява при проверката на своята компетентност. От постоянната съдебна практика следва, че Брюкселската конвенция има за цел не да уеднакви процесуалните правила на договарящите държави, а да разпредели съдебната компетентност за разрешаването на

34 — Вж. също заключението ми по дело Kolassa (C-375/13, EU:C:2014:2135, т. 69).

35 — Регламент (ЕО) № 593/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 година относно приложимото право към договорни задължения (Рим I) (ОВ L 177, стр. 6 и поправка в ОВ L 309, 2009 г., стр. 87).

36 — Регламент (ЕО) № 864/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 година относно приложимото право към извъндоговорни задължения (Рим II) (ОВ L 199, стр. 40).

спорове по граждански и търговски дела в отношенията между договарящите държави и да улесни изпълнението на съдебните решения³⁷. Пак от постоянната съдебна практика е видно, че сезираният съд следва да вземе предвид приложимите национални процесуални правила, стига прилагането им да не накърнява полезния ефект на Брюкселската конвенция³⁸.

56. В този смисъл Съдът е постановил, че ищецът се ползва от подсъдността по мястото на изпълнение на договора съгласно член 5, параграф 1 от Брюкселската конвенция дори ако сключването на договора в основата на иска е предмет на спор между страните³⁹. Той е уточнил също, че е в духа на правната сигурност сезираният национален съд да може да се произнася относно собствената си компетентност на основание на правилата на въпросната конвенция, без да се налага да разглежда делото по същество⁴⁰.

57. Съдът също така е приел, че във фазата на проверката на международната компетентност сезираният съд не преценява нито допустимостта, нито основателността на отрицателния установителен иск съгласно правилата на националното право, а само установява връзката с държавата на сезирания съд, обосноваваща компетентността ѝ по силата на член 5, точка 3 от Регламент № 44/2001⁴¹. Той също така приема, че за целите на прилагането на член 5, точка 3 от Регламент № 44/2001 сезираният съд може, само за да провери компетентността си съгласно тази разпоредба, да приеме за доказани твърденията на ищеца, що се отнася до предпоставките на деликтната или квазиделиктната отговорност⁴². Накрая, Съдът постановява, че при проверката на компетентността съгласно Регламент № 44/2001 не е необходимо да се извършват действия по пълно събиране на доказателства във връзка със спорните факти, които са релевантни както за въпроса за компетентността, така и за съществуването на предявеното право, и че сезираният съд обаче може да провери международната си компетентност в светлината на цялата информация, с която разполага, включително, ако е необходимо, твърденията на ответника⁴³.

58. Поради това предлагам на третия въпрос да се отговори, че за да определи дали е компетентен съгласно разпоредбите на Регламент № 44/2001, сезираният със спора съд трябва да прецени всички данни, с които разполага, включително, ако е необходимо, данните, изтъкнати от ответника.

V – Заключение

59. С оглед на изложените по-горе съображения предлагам на Съда да отговори на преюдициалните въпроси, поставени от Hoge Raad der Nederlanden (Върховен съд, Нидерландия), по следния начин:

„1) Член 5, точка 3 от Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела трябва да се тълкува в смисъл, че при липсата на други връзки за „място, където е настъпило вредоносното събитие“, не може да се приеме намиращото се в дадена държава членка място на настъпване на вредата, когато тя представлява само имуществена вреда, която е последица от действия на непозволено увреждане, извършени в друга държава членка.

37 — В това отношение вж. решения Shevill и др. (C-68/93, EU:C:1995:61, т. 35), Italian Leather (C-80/00, EU:C:2002:342, т. 43) и DFDS Torline (C-18/02, EU:C:2004:74, т. 23).

38 — Решения Hagen (C-365/88, EU:C:1990:203, т. 19 и 20) и Shevill и др. (C-68/93, EU:C:1995:61, т. 36).

39 — Решение Effer (38/81, EU:C:1982:79, т. 8).

40 — Решение Benincasa (C-269/95, EU:C:1997:337, т. 27).

41 — Решение Folien Fischer и Fofitec (C-133/11, EU:C:2012:664, т. 50).

42 — Решение Hi Hotel HCF (C-387/12, EU:C:2014:215, т. 20).

43 — Решение Kolassa (C-375/13, EU:C:2015:37, т. 65).

- 2) За да определи дали е компетентен съгласно разпоредбите на Регламент № 44/2001, сезираният със спора съд трябва да прецени всички данни, с които разполага, включително, ако е необходимо, данните, изтъкнати от ответника“.